

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

271

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het strafrechtelijk onderzoek van de FIOD naar medisch specialisten* (ingezonden 24 augustus 2022).

Antwoord van Minister **Kuipers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 11 oktober 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 3986.

Vraag 1

Bent u bekend met het nieuws «Ziekenhuizen kwetsbaar voor fraude door neveninkomsten artsen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Erkent u dat ook met de genoemde maatregelen het lastig blijft voor ziekenhuizen om de nevenfuncties van medisch specialisten in zicht te krijgen? Zo nee, waarom niet?²

Antwoord 2

Streven naar een compleet overzicht van nevenfuncties van medisch specialisten is goed. Echter, zoals in het nieuwsbericht is genoemd, is het zo dat als iemand kwaad wil doen, diegene activiteiten, belangen en inkomsten zal (proberen te) verhullen. Hierna licht ik het huidige kader van ziekenhuizen toe om zicht te krijgen op de nevenfuncties en neveninkomsten van medisch specialisten.

Wat er wel en niet mag op het gebied van reclame en gunstbetoon is geregeld in Geneesmiddelenwet, de Wet Medische Hulpmiddelen en in de

¹ FD, 21 augustus 2022, «Ziekenhuizen kwetsbaar voor fraude door neveninkomsten artsen» (fd.nl/samenleving/1448716/neveninkomsten-artsen-blinde-vlek-voor-ziekenhuizen-fraude-licht-op-de-loer-owh2cajtyXBs).

² Antwoord op schriftelijke vragen (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2021–2022, nr. 3706) van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ontvangen 17 augustus 2022.

Beleidsregels gunstbetoon.³ De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) houdt toezicht op de naleving van deze beleidsregels. De farmaceutische sector en de hulpmiddelensector hebben in aansluiting op de beleidsregels gedragscodes geformuleerd. Wanneer een vergoeding van een farmaceutisch bedrijf of hulpmiddelenbedrijf aan zorgverleners is toegestaan, moet deze vergoeding in de meeste gevallen geregistreerd worden in het Transparantieregister Zorg.⁴ Het Transparantieregister berust op zelfregulering en er is een gedragscode, de Gedragsregels openbaarmaking financiële relaties.⁵ Alle bedrijven die zijn aangesloten bij de betrokken koepelorganisaties,⁶ waaronder ziekenhuizen, moeten zich houden aan deze gedragsregels. Door het register is het inzichtelijk in hoeverre een behandelaar een financiële relatie heeft met een bedrijf. Uit de jaarlijkse evaluatie van het register, die ik u op 31 januari 2022 heb toegestuurd, blijkt dat het register doeltreffend en effectief is.⁷

Daarnaast is mede door de Federatie van Medisch Specialisten (FMS) de Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling opgesteld.⁸ De code wordt onderschreven door organisaties die verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van wetenschappelijke adviesrapporten en richtlijnen.

Tot slot is er de Governancecode zorg 2022, een door Brancheorganisaties Zorg (BoZ) opgestelde privaatrechtelijke vorm van zelfregulering. De leden van ActiZ, de Nederlandse ggz, Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) en Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) verplichten zichzelf met hun lidmaatschap tot toepassing en naleving van deze code. Daarnaast kunnen zorgaanbieders die niet lid zijn van één van bovenstaande brancheorganisaties er ook gebruik van maken. Het committeren aan en implementeren van de code is onder andere voor ziekenhuizen een instrument om niet-integere activiteiten te voorkomen.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u de uitspraak van de hoogleraar integriteit Van Eijbergen dat het makkelijker is om afspraken te maken over nevenactiviteiten bij medisch specialisten in loondienst, omdat het melden van nevenactiviteiten bij een medisch specialistisch bedrijf (msb) op basis van vrijwilligheid is?

Antwoord 3

Zoals ik in het antwoord op vraag 2 ook heb toegelicht gelden het Transparantieregister en de Gedragsregels openbaarmaking financiële relaties⁹ voor alle bedrijven die zijn aangesloten bij de betrokken koepelorganisaties¹⁰, waaronder ziekenhuizen. Daarnaast is mede door de FMS de Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling¹¹ opgesteld. De code wordt onderschreven door organisaties die verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van wetenschappelijke adviesrapporten en richtlijnen. Zowel voor medisch specialisten die in loondienst werken als vrijgevestigde medisch specialisten geldt een meldplicht voor nevenactiviteiten bij het Transparantieregister. Echter, wanneer sprake is van kwade wil kan

³ Beleidsregels gunstbetoon Geneesmiddelenwet 2018 – BWBR0040672 (overheid.nl); Beleidsregels gunstbetoon Wet medische hulpmiddelen – BWBR0046550 (overheid.nl).

⁴ www.transparantieregister.nl.

⁵ Gedragsregels zijn afkomstig van de Code Geneesmiddelenreclame (CGR), de Code Aanprijzing Veterinaire Producten (CAVP) en de Gedragscode Medische Hulpmiddelen (GMH).

⁶ <https://www.transparantieregister.nl/over-het-transparantieregister/aangesloten-koepelorganisaties>.

⁷ Aanbiedingsbrief rapport Evaluatie Transparantieregister Zorg 2021 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.

⁸ Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling (Zorginstituut Nederland).

⁹ Gedragsregels zijn afkomstig van de Code Geneesmiddelenreclame (CGR), de Code Aanprijzing Veterinaire Producten (CAVP) en de Gedragscode Medische Hulpmiddelen (GMH).

¹⁰ <https://www.transparantieregister.nl/over-het-transparantieregister/aangesloten-koepelorganisaties>.

¹¹ Code ter voorkoming van oneigenlijke beïnvloeding door belangenverstrengeling (Zorginstituut Nederland).

het in zowel loondienst als bij vrijevestigden voorkomen dat nevenfuncties en neveninkomsten niet gemeld worden.

Vraag 4

Wat betekent dit voor uw keuze om al dan niet regelgeving in te voeren zodat alle medisch specialisten in loondienst gaan?

Antwoord 4

Gegeven de verantwoordelijkheid die de medisch specialisten hebben om de gewenste transformatie naar passende zorg, de bestuurbaarheid en afremmen van perverse prikkels maximaal te ondersteunen en te versterken, ga ik deze kabinetsperiode de werking van de belemmeringen en verkeerde prikkels nader analyseren, monitoren en concrete acties formuleren en uitvoeren. Ik kijk daarbij breed naar de prikkels en de aspecten die van invloed zijn op de transformatie naar passende zorg en de bestuurbaarheid. Indien bij de medisch-specialistische bedrijven onvoldoende verbetering optreedt zal er regelgeving komen zodat alle medisch specialisten in loondienst gaan.

Vraag 5

Wanneer is er voldoende verbetering opgetreden in de transformatie naar passende zorg, de bestuurbaarheid van ziekenhuizen en het afremmen van perverse prikkels binnen msb's om geen regelgeving in te voeren waarmee alle medisch specialisten in loondienst gaan? Welke concrete en meetbare doelen stelt u voor de msb's?

Antwoord 5

De precieze monitoring wordt op dit moment nog uitgewerkt. In het najaar zal ik u nader informeren over het tijdspad met alle relevante aspecten en stappen rondom de transformatie naar passende zorg van medisch specialistische bedrijven.

Vraag 6

In hoeverre is het, aangezien in het regeerakkoord de verantwoordelijkheid van msb's in de transformatie naar passende zorg, bestuurbaarheid van ziekenhuizen en het afremmen van perverse prikkels wordt genoemd, realistisch dat msb's deze verantwoordelijkheid kunnen nemen nu experts vermoeden dat er meer zaken zullen zijn zoals de cardiologen fraude in het Zwolse Isala-ziekenhuis?

Antwoord 6

Ik wil op dit moment nog niet vooruitlopen op de verbetering die medisch specialistische bedrijven wel of niet gaan laten zien. Passende zorg vraagt om samenwerking en om de transformatie te bereiken, hebben ook de medisch specialistische bedrijven een rol. Ik verwacht dat alle partijen in gezamenlijkheid, en dus ook de msb's, zich inzetten om de gewenste beweging maximaal te ondersteunen.